

DISCÒFILS-ASSOCIACIÓ PRO MÚSICA (1935-1936)

La Biblioteca de Catalunya ha adquirit, al llarg dels anys, col·leccions discogràfiques que han pertangut a persones directament vinculades a la promoció de la música a través del disc. Cal destacar les de Joan Cura, Daniel Blanxart, Joaquim Homs, Ricard Gomis o Enric Roig. Les dels dos darrers, a més, van estar íntimament lligades a l'activitat divulgativa de DISCÒFILS ASSOCIACIÓ PRO-MÚSICA ara fa 75 anys, just abans que esclatés la Guerra Civil espanyola i deu anys després del naixement dels discos elèctrics. Gràcies a la generositat dels hereus dels qui crearen l'associació i a la col·laboració de diverses persones i entitats, s'han pogut reunir documents per mostrar-los juntament amb els que tenim a la Biblioteca.

En el seu manifest (1935), signat per personalitats de diversos àmbits culturals, DISCÒFILS exhortava els ciutadans amants de la música a unir-s'hi, tot remarquant l'interès intrínsec del disc, així com el seu paper culturitzador per als aficionats que en volguessin gaudir. DISCÒFILS pretenia donar a conèixer obres d'escàs interès comercial per a les discogràfiques, divulgar la música contemporània, animar el públic a "reescollir" la música i informar-lo de les darreres novetats discogràfiques mundials. Per això comptà amb la participació de les botigues Casa Izabal, Unió Musical Casa Werner i César Vicente de Barcelona. En el seu avantprojecte, DISCÒFILS marcava les normes per realitzar les audicions arreu de Catalunya, en una clara visió formadora del país. Així mateix, fou un moviment pioner a l'Estat espanyol, representatiu d'una determinada manera d'entendre la cultura. La seva estètica avantgardista quedà reflectida tant en el disseny de la seva imatge corporativa com en l'expressió i l'estil usat per proclamar el seu ideal. El caràcter modern i europeïsta de DISCÒFILS se serví de *Mirador* com a altaveu, però fou la Revista Musical Catalana la que publicà les cròniques de les audicions, que es dugueren a terme a l'hotel Majestic i a la Llibreria Catalònia de Barcelona.

DISCÒFILS va estar actiu entre març del 1935 i febrer del 1936. Les personalitats que engegaren i donaren suport al projecte foren liderades per la iniciativa del barretaire Joan Prats i del jove estudiant d'enginyeria Ricard Gomis, que en fou el seu primer president. Va tenir la seu al G.A.T.C.P.A.C. del Passeig de Gràcia, i la seva Junta comptà amb l'assessorament musical del compositor Robert Gerhard, i el tècnic del musicòleg i violinista Enric Roig. Gerhard fou el responsable d'introduir set de les quinze sessions programades. L'eminent musicòleg Mossèn Higiní Anglès (2), el mateix Enric Roig, el crític Josep Palau i Claveras (3), el folklorista i compositor mallorquí Baltasar Samper i el crític madrileny Adolfo Salazar es distribuïren la resta.

És possible que DISCÒFILS fos el mirall d'altres activitats coetànies de caràcter públic i privat, però no en tenim constància. Sí es pot afirmar, però, que plantà la llavor del que, en una postguerra grisa en esdeveniments culturals, rebrotaria els anys cinquanta dins el Hot Club del Club 49. I ho feu gràcies als mateixos que havien impulsat DISCÒFILS: Joan Prats i Ricard Gomis. Aquesta vegada, amb la inestimable participació activa del compositor Joaquim Homs, a imatge del que havia fet el seu mestre Gerhard – exiliat des del 1936- gairebé vint anys enrere.

Marita Gomis i Bertrand
Margarida Ullate i Estanyol
Comissàries

VITRINA 1: DOCUMENTACIÓ FUNDACIONAL

[Documentació cedida per la família Gomis i Bertrand]

- Avantprojecte [de creació]. Discòfils, Associació Pro-Música. [1934?]
- Discòfils. Associació Pro-Música. Estatuts en català (27 de desembre 1934)
- Discòfils. Associació Pro-Música. Estatuts oficials, en castellà (29 de desembre 1934)
- Acta de constitució de Discòfils, Associació Pro-Música, celebrada el 25 de gener de 1935.
- Esborrany d'acta de 26 de febrer de 1935.
- Recepció de sol·licitud d'audicions a Tàrraga (13 de maig de 1935)
- Escrit anònim proposant objectius de Discòfils (s.d)
- Carta de Robert Gerhard a Ricard Gomis informant-lo de la recepció d'uns discos i de properes audicions (3 desembre [1935])
- Carta de Joan Prats a Robert Gerhard agraint la seva aportació i activitat desinteressada. (15 d'octubre 1935)
- Manifest de Discòfils. "Si sou dels qui estimen la música...", [1935]
- Targeta d'adhesió

VITRINA 2: ELS PROTAGONISTES

- Joan Prats (1891-1970). Barretaire i dinamitzador cultural.
- Ricard Gomis (1910-1993). Estudiant d'enginyeria.
- Robert Gerhard (1896-1970). Compositor. Esborranys de conferència [Institut d'Estudis Vallencs]
- Mn. Higiní Anglès (1880-1970). Musicòleg.
- Enric Roig (1892-1962). Violinista. Poeta. Text de la conferència de l'audició núm. 5 [Família Roig Sitjar]
- Josep Palau i Claveras (1903-1985). Crític musical.
- Baltasar Samper (1898-1966). Compositor. Folklorista.
- Adolfo Salazar (1890-1958). Crític Musical.

VITRINA 3: LES AUDICIONS. ELS PROGRAMES

- Audició Primera: Jean Sibelius, 5ª Simfonia (11/03/35)
Comentaris: Robert Gerhard
- Audició 2: Joan Sebastià Bach (2/04/35)
Comentaris: Robert Gerhard
- Audició 3: Paul Hindemith, Igor Strawinsky (13/04/35)
Comentaris: Robert Gerhard
- Audició 4: Música medieval i del Renaixement (9/05/35)
Comentaris: Mn. Higiní Anglès
- Audició 5: Vivaldi, Couperin el Gran i Domenico Scarlatti (27/05/35)
Comentaris: Enric Roig
- Audició 6: Béla Bartók, Arnold Schönberg (19/06/35)
Comentaris: Robert Gerhard
- Audició 7: Mozart, Schubert (5/11/35)
Comentaris: Robert Gerhard
- Audició 8: Debussy, Ravel, Chopin, Strawinsky (14/11/35)
Comentaris: Josep Palau i Claveras
- Audició 9: Música dels segles XV al XVIII (28/11/35)
Comentaris: Mn. Higiní Anglès
- Audició 10: Mendelssohn (10/12/35)
Comentaris: Josep Palau i Claveras
- Audició 11: La música de jazz (17/12/35)
Comentaris: Baltasar Samper

- Audició 12: Últims aspectes de la música russa (30/12/35)
Comentaris: Adolfo Salazar

[Programes del 1936, cedits per J.M. Mestres Quadreny]

- Audició 13: Händel, Schubert, Mozart (22/01/36)
Comentaris: Robert Gerhard
- Audició 14: Pitaluga, Liadoff, Schumann, Bach (29/01/36)
Comentaris: Josep Palau i Claveras
- Audició 15: Alois Hába, Claude Debussy (28/02/36)
Comentaris: Robert Gerhard
- Audició 16: Granados, Bach, Mozart
Comentaris: Josep Palau i Claveras
- Discòfils-Associació Pro Música. Targeta d'invitació a l'audició 5. [Família Roig Sitjar]
- Discòfils-Associació Pro Música. Targeta d'invitació a l'audició 12.
- SGAE. Requeriment a la Llibreria Catalònia perquè sol·liciti el permís d'execució de "Conciertos" a la seva seu. Barcelona, 22/1/36.
- Placa gramòfon "MODELO 532 de lujo. Construido por LA VOZ DE SU AMO para Don RICARDO GOMIS, Mayo 1933".

VITRINA 4: LES AUDICIONS. ELS DOCUMENTS SONORS

- Sibelius, J. *Symphony no. 5*. The Sibelius Society ; London Symphony Orchestra ; conducted by Robert Kajanus. (Grammophone DB-1739--DB-1743). [1932]
(PG 999) Fons discogràfic Ricard Gomis
- Bach, J.S. *St. Matthew Passion*. Behold how throbs; I would beside my Lord. Philharmonic Choir ; with Walter Widdop, tenor ; conducted by Charles Kennedy Scott. (His master's voice D-1872) . [post. a 1930]
(PG 2031) Fons discogràfic Ricard Gomis
- Hindemith, P. *Mathis le peintre = Mathis der Maler*. Orchestre Philharmonique de Berlin ; sous la direction de l'auteur. (Ultraphone GP-1307--GP-1309. [193-?]
(PG 3574) Fons discogràfic Ricard Gomis
- Sachs, C. *2000 Jahre Musik*. (Parlophon B-37022--B-37033). [1930]. . Un altre ex. Fons discogràfic Enric Roig, edició espanyola, [1950?]
(PM 6123) Fons discogràfic Alfred Sisquella
- Vivaldi, A. *Concerto in G minor* . arr. Nachez ; Mischa Elman and the New Symphony Orchestra conducted by Lawrance Collingwood. (His Master's Voice DB-1595--DB-1596). [193-?]
(PG 3434) Fons discogràfic Ricard Gomis
- Schönberg, A. *Noche encantada = Verklärte Nacht*. Minneapolis Symphony Orchestra; Eugène Ormandy. (Voz de su Amo DB-2439--DB-2442). [193-?]
(PG 3191) Fons discogràfic Ricard Gomis
- Debussy, C. *Children's corner = Le coin des enfants*. Orquesta de la Soc. De Conciertos del Conservatorio de París. Dir.: Piero Coppola. (Gramófono, DA-4860--DA4862). [1935?]
(PM 2319) Fons discogràfic Enric Roig
- Meili, Max. Chansons franco-flamandes du 15e siècle; vièle. Fr. Siedersbeck ; trombone: A. Lafosse ; direction musicologique: Curt Sachs (L'Anthologie sonore, AS-6, AS 4). [Cop. 1935]
(PG 2128) Fons discogràfic Ricard Gomis
- Mendelssohn-Bartholdy, F. *Marcha nupcial*. San Francisco Symphony Orchestra. (Gramófono-Odeón, AB 389). 1929.
(PG 4272) Fons discogràfic Enric Roig

- Noble, R. *Nubes. Flores para Madame*. (Gramófono-Odeón, AE 4482). [1930?]
(PM 3264) Fons discogràfic Família Serrahima-Urgell
- Strawinsky, I. *Duo concertant for violin and piano* Samuel Duskin, violín. I. Strawinsky, piano. (Graphophone LB 12-LB 13). [193-?]
(PM 1995) Fons discogràfic Ricard Gomis
- Händel, G.F. *La fiesta acuática= Water music suite*. Orquesta Sinfónica de Filadelfia; dir.: Leopold Stokowsky. (Gramófono-Odeón, DB-2528-DB 2529). [Entre 1932 i 1950]
(PG 1792) Fons discogràfic Ricard Gomis
- Lyadov, A. *Ocho danzas populares rusas*. Orquesta Sinfónica de Filadelfia; dir.: Leopold Stokowsky. (Gramófono-Odeón DB 2443). [post. a 1933]
(PG 1945) Fons discogràfic Ricard Gomis
- Hába, A. *Fantasia pro solové housle, op. 9a*. (Ultraphon B-11067). [1930?]
(PM 463) Fons discogràfic Ricard Gomis
- Butlletí discogràfic de la Casa Izábal

VITRINA 5: LA PUBLICITAT

- "Revista musical catalana", núm. 374 (febrer 1935), p. 93
- "Mirador", núm. 313 (14 febrer 1935), p. 8
- "Revista musical catalana", núm. 377 (maig 1935), p. 223
- "Mirador", núm. 352 (14 novembre 1935), p. 8
- "Mirador", núm. 359 (2 gener 1936), p. 8
- "Revista musical catalana", núm. 376 (abril 1935), p. 177-178
- "Revista musical catalana", núm. 387 (març 1936), p. 114-116

VITRINA 6: ALTRES DISCÒFILS

- Àlbum d'autògrafs de les audicions Joan Cura [1929-1951]
Generalitat de Catalunya. Institut-Escola. *Club de Discòfils programa de les sessions del curs 1936-1937*. Barcelona: [Imp. Institut-Escola, 1936?]
- Blanxart, Daniel. *Comentarios y poemas musicales*. Barcelona: Bosch, 1947.
- Homs, Joaquim. *Antologia de la música contemporània del 1900 al 1959*. Barcelona: Pòrtic, 2001.

Transcripcions d'àudio: Francisco Bellido, 2010

Agraïments per la cessió temporal de documentació:

Família Gomis-Bertrand, i Ramon Ribó.
Teresa Roig i Sitjar
Josep M. Mestres Quadreny
Adelaida Frías Borràs

Biblioteca de Catalunya

Carrer de l'Hospital, 56

08001 Barcelona

Tel. 93 270 23 00

Fax 93 270 23 04

E-mail bustia@bnc.es

<http://www.bnc.es>

Horari de l'exposició:

De dilluns a divendres, de 9 a 20 h

Dissabtes, de 9 a 14 h

Conferència sobre Discòfils-APM:

Josep M. Mestres-Quadreny

22 de novembre, a les 19:00 h.

Sala de la Caritat de la

Biblioteca de Catalunya

**75è aniversari
(1935-1936)**

**Del 8 de novembre
al 12 de desembre de 2010**